

Raport zespołu ds. ewaluacji jakości pracy szkoły za rok szkolny 2019/2020

Przedmiot ewaluacji: Działania szkoły w zakresie profilaktyki uzależnień.

Obszar ewaluacji: „W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.”

Cele:

- ♦ ocena skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych;
- ♦ pozyskanie informacji na temat skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły;
- ♦ opracowanie planu działań podnoszących skuteczność i świadomość wpływu uzależnień na zdrowie i bezpieczeństwo uczniów.

Pytania kluczowe:

1. Jakie działania zapobiegające uzależnieniom prowadzi szkoła?
2. Jaka jest skuteczność działań zapobiegających uzależnieniom prowadzonych przez szkołę?
3. W jakim stopniu młodzież jest świadoma wpływu uzależnień na ich zdrowie i bezpieczeństwo?

Kryteria:

- 1) Szkoła prowadzi działania zapobiegające uzależnieniom i są one znane uczniom i rodzicom.
- 2) Działania zapobiegające uzależnieniom prowadzone przez szkołę są skuteczne.
- 3) Młodzież jest świadoma złego wpływu uzależnień na ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Metody i techniki badań:

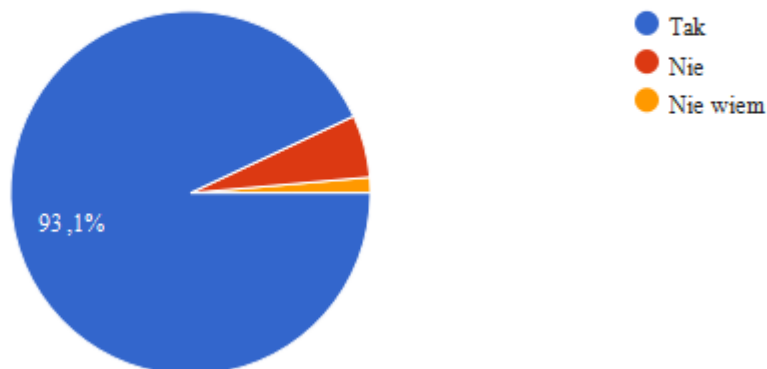
1. Ankieta dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.
2. Analiza dokumentów szkolnych (Program Profilaktyczny, Program Wychowawczy, Programy Wychowawcze Klas).
3. Ankieta dla rodziców i uczniów klas 4 - 8

Zespołowi zależało na tym, aby poznać ogólne spojrzenie na ten temat, nie tylko w czasie zdalnego nauczania.

I. Analiza odpowiedzi ankietowanych nauczycieli - 72 osoby

Czy Państwa zdaniem uczniowie narażeni są na uzależnienia?

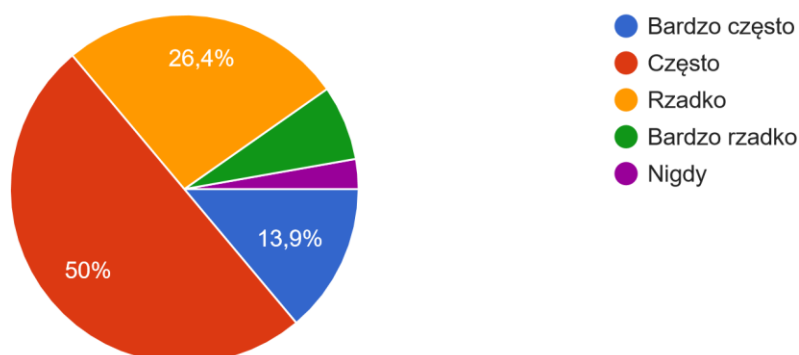
72 odpowiedzi

- Zdecydowana większość nauczycieli uważa, że uczniowie są narażeni na uzależnienia – 93,1 %

Czy prowadzą Państwo zajęcia lub realizują treści w ramach przedmiotu, które mają na celu zapobieganie uzależnieniom?

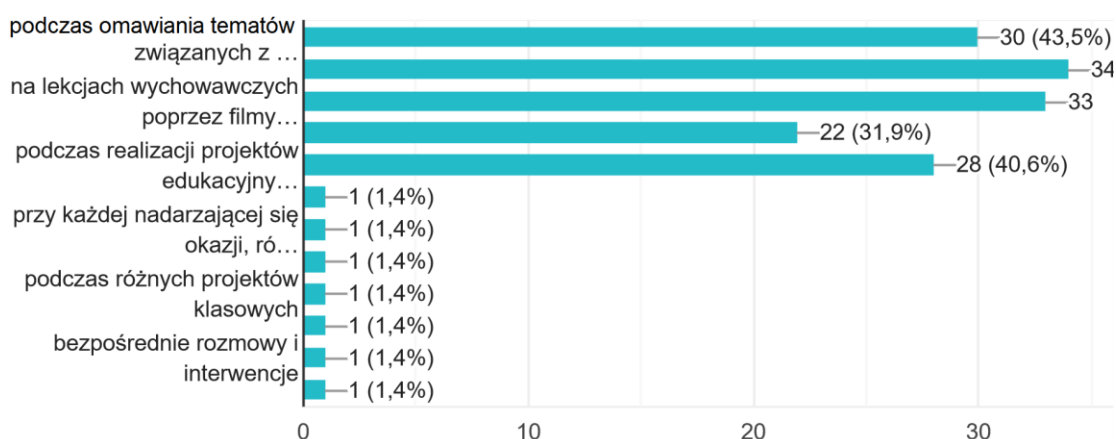
72 odpowiedzi

- Nauczyciele prowadzą zajęcia mające na celu zapobieganie uzależnieniom: bardzo często i często – 63,9 %; rzadko – 26,4 %

Jeśli tak, to w jaki sposób realizujecie Państwo te zajęcia/treści? (możesz wybrać kilka odpowiedzi)

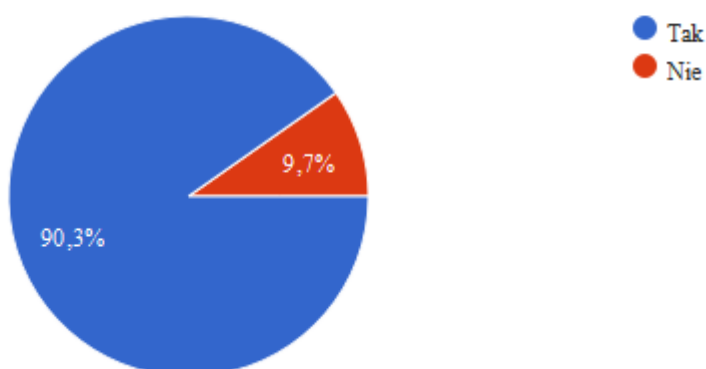
69 odpowiedzi

- Treści te pojawiają się najczęściej podczas lekcji wychowawczych, oglądania filmów o tematyce uzależnień, podczas realizacji projektów edukacyjnych itp.

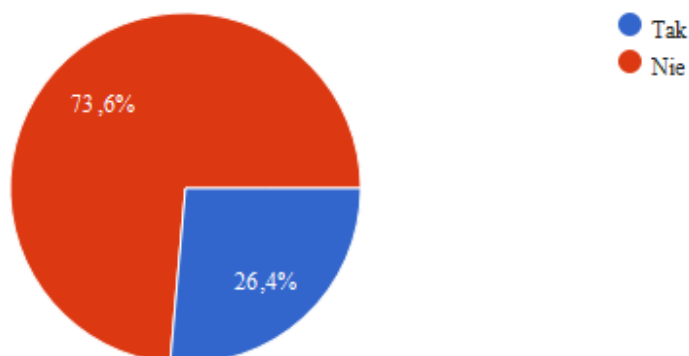
Czy realizują Państwo zajęcia profilaktyczne zawarte w programach wychowawczych?

72 odpowiedzi

Czy podejmowali Państwo współpracę ze specjalistami w zakresie profilaktyki uzależnień?

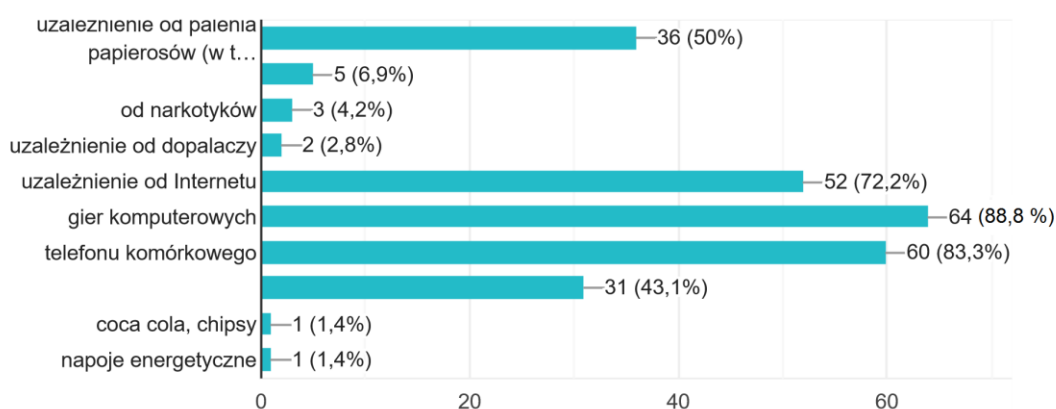
72 odpowiedzi

- Nauczyciele realizują zajęcia w ramach programów profilaktycznych - 90,3 %, ale nie współpracują ze specjalistami – aż 73,6 %.

Z jakimi rodzajami uzależnień zetknęli się Państwo podczas pracy pedagogicznej? (można wybrać kilka odpowiedzi)

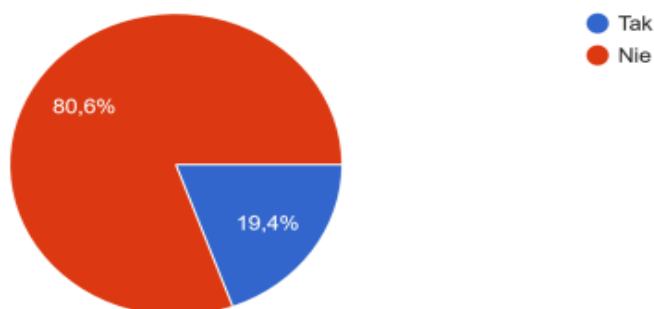
72 odpowiedzi

- Realnie w swojej pracy nauczyciele mieli do czynienia z paleniem papierosów przez uczniów – 50%, próbowaniem alkoholu – około 7% oraz uzależnieniami od Internetu – 72,2 %, gier komputerowych – 88% i telefonu komórkowego – 83,3%

Czy uczniowie zgłaszają Państwu potrzebę rozmowy na tematy uzależnień?

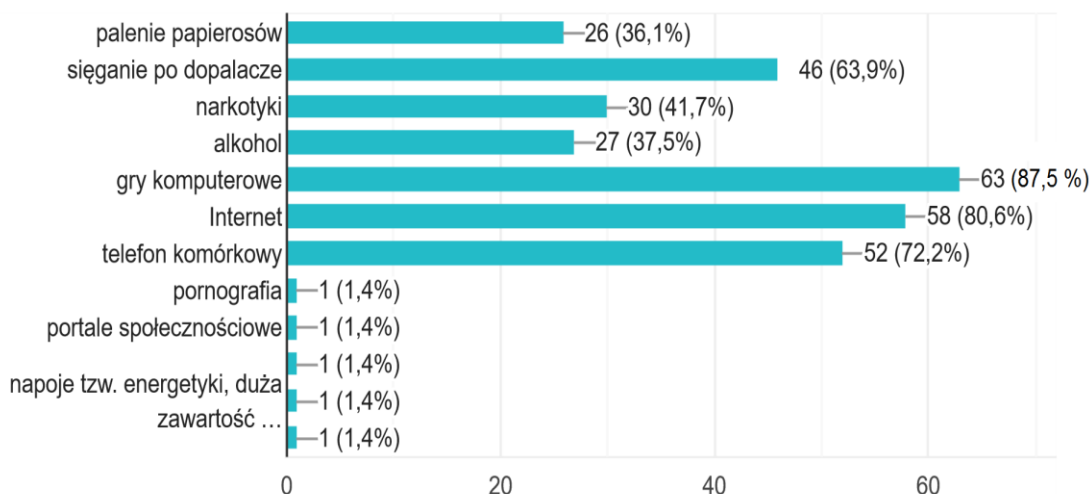
72 odpowiedzi

- Zdecydowana większość uczniów – 80,6 % **nie zgłasza** nauczycielom potrzeby rozmowy na temat uzależnień.

Jakie rodzaje uzależnień są Państwa zdaniem obecnie najbardziej niebezpieczne dla młodzieży? (można wybrać kilka odpowiedzi)

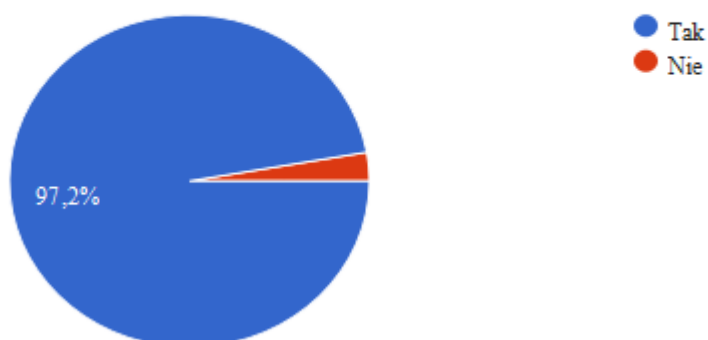
72 odpowiedzi

- Nauczyciele widzą ryzyko uzależnienia uczniów od używek – papierosy, alkohol, narkotyki oraz szeroko rozumianej „elektroniki” – gry komputerowe, telefon, Internet – powyżej 80 %.
- Duże niebezpieczeństwo upatrują też w dopalaczach – 63,9 % ankietowanych.

Czy w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia uzależnienia ucznia współpracują Państwo z rodzicami/opiekunami?

72 odpowiedzi

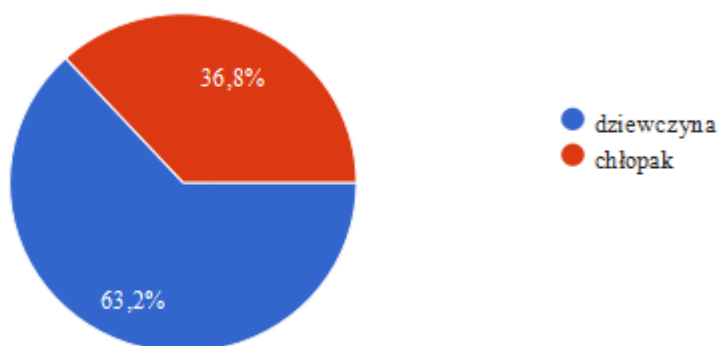

- Zdecydowana większość nauczycieli – 97,2% współpracuje z rodzicami lub opiekunami uczniów w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia u nich uzależnienia.

II. Analiza odpowiedzi badanych uczniów- 228 osób

Płeć:

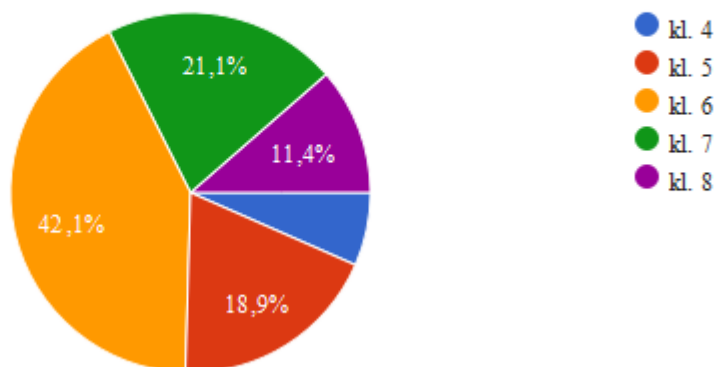
228 odpowiedzi

- W badaniach wzięło udział 36,8 % dziewczynek oraz 63,2% chłopców z klas 4-8.

Jestem uczennicą/uczniem:

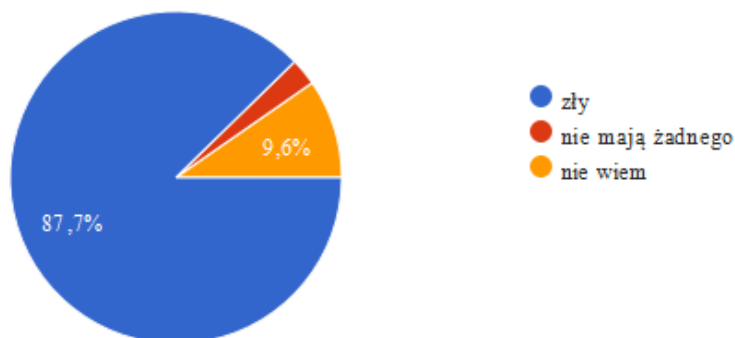
228 odpowiedzi

- Najliczniejszą grupą udzielającą odpowiedzi byli uczniowie klas 6 - 42,1%
- Najmniej odpowiedzi uzyskano od uczniów kl.4 – zaledwie 6,5%

Jaki wpływ Twoim zdaniem mają uzależnienia na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka?

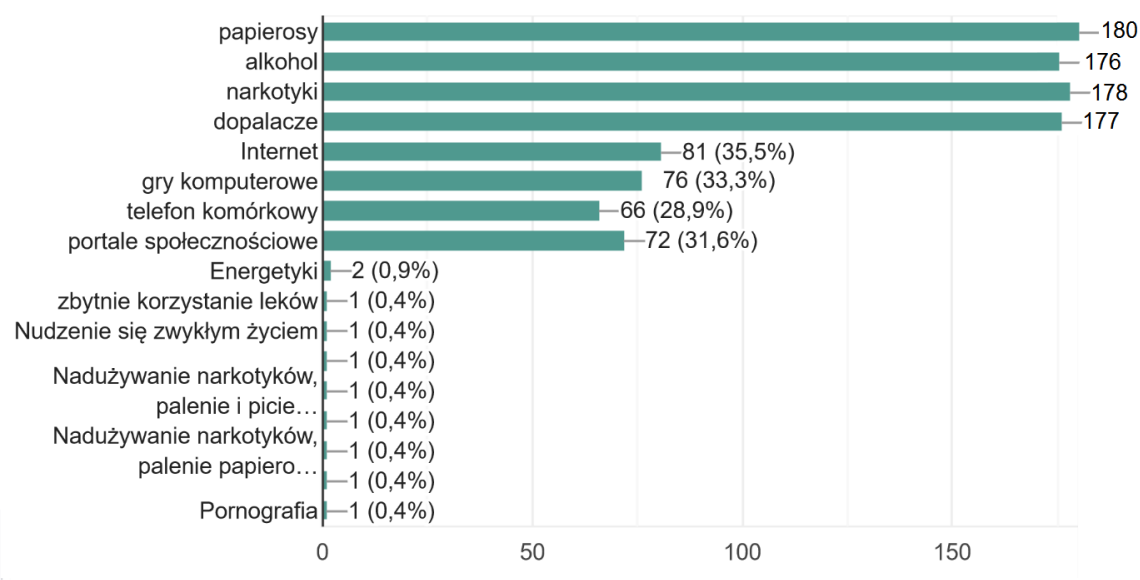
228 odpowiedzi

- Większość uczniów uważa, że uzależnienia mają **zły** wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo – 87,7 %, ale prawie 10 % przyznaje, że „nie wie”.

Które uzależnienia Twoim zdaniem najbardziej zagrażają bezpieczeństwu dzieci i młodzieży?
(możesz wybrać kilka odpowiedzi)

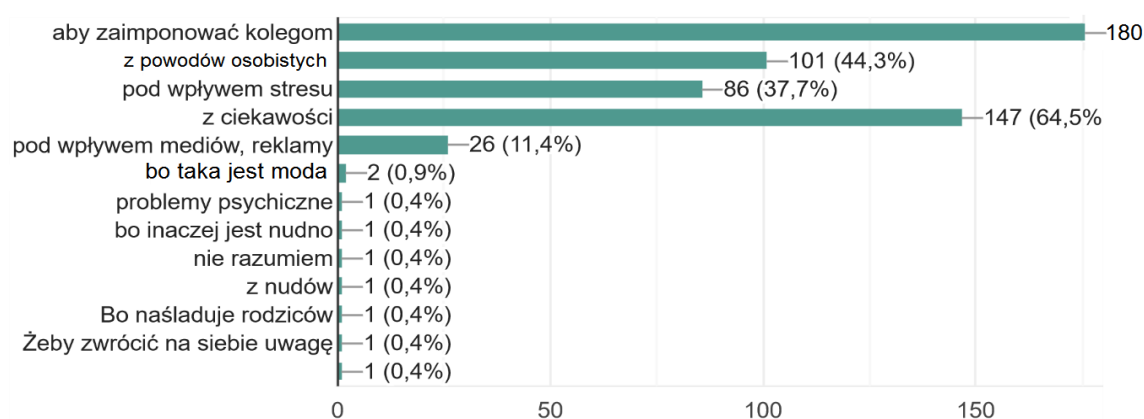
228 odpowiedzi

- Według opinii uczniów do najbardziej niebezpiecznych uzależnień należą jednak: papierosy, alkohol, narkotyki oraz dopalacze – w granicach 77 – 79%.
- Znacznie mniejszą wagę widzą w uzależnieniach typu: Internet, gry komputerowe, telefon oraz portale społecznościowe – w granicach 30 - 35 %.

Dlaczego, wg Ciebie, młodzież sięga po raz pierwszy po używki? (możesz wybrać kilka odpowiedzi)

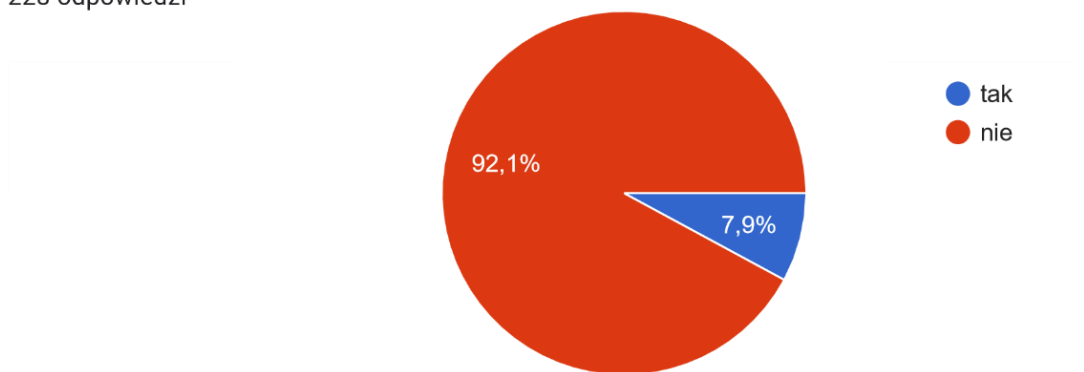
228 odpowiedzi

- Po używki sięgają głównie z ciekawości 64,5 % oraz aby zaimponować kolegom. Zdarza się też, że robią to pod wpływem stresu – 37,7 % a także reklamy – 11,4 %

Czy zdarza Ci się pić alkohol?

228 odpowiedzi

Jeśli tak, to w jakich okolicznościach?

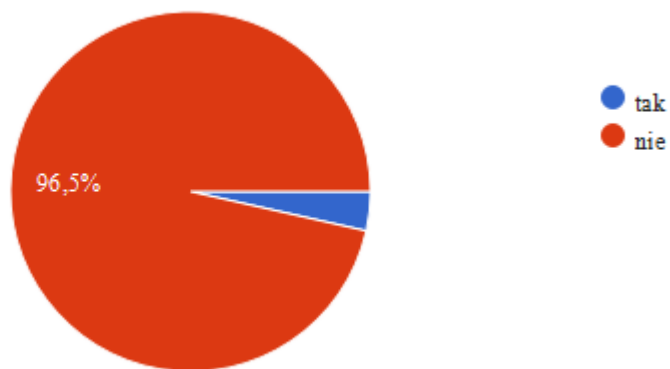
190 odpowiedzi

- Zdecydowana większość – 92,1% informuje, że nie zdarza się im pić alkoholu.
- Spośród uczniów, którzy jednak próbują, większość robi to bez okazji – 18,9% lub na spotkaniach rodzinnych – 12,2%.

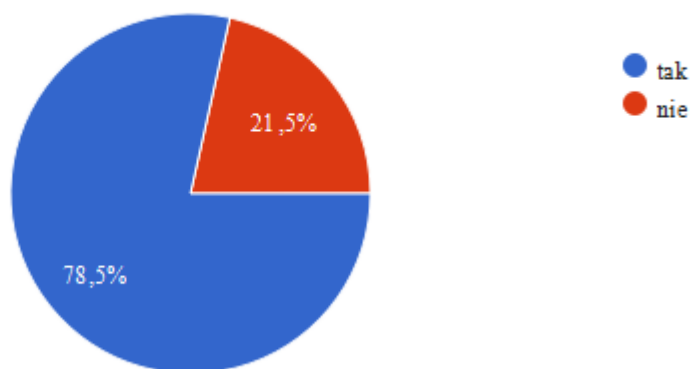
Czy zdarza Ci się palić papierosy?

228 odpowiedzi

Czy wiesz co to są dopalacze i jak działają?

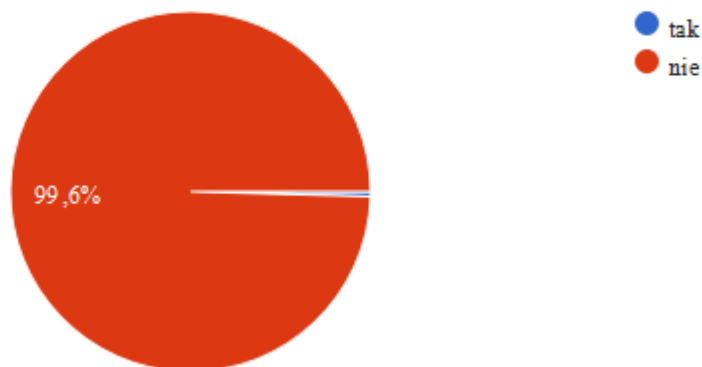
228 odpowiedzi

- Ankietowani uczniowie zdecydowanie nie palą papierosów i nie próbują dopalaczy, chociaż wiedzą czym one są i jak wpływają na zdrowie człowieka.

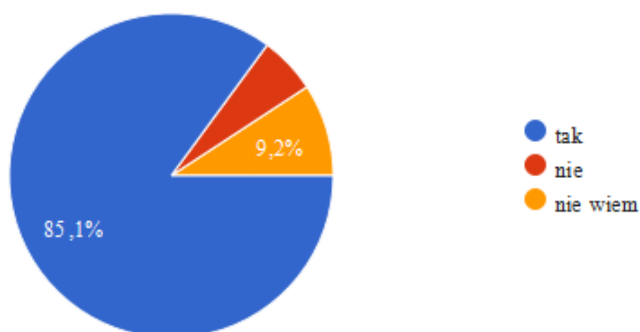
Czy zdarza Ci się próbować dopalaczy?

228 odpowiedzi

Czy uważasz, że można uzależnić się od Internetu i korzystania z telefonów komórkowych?

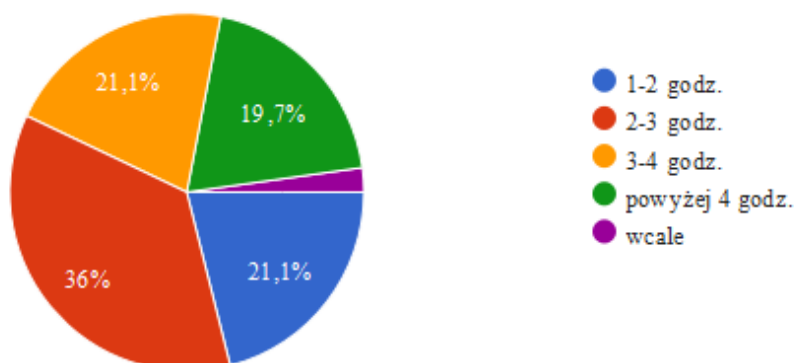
228 odpowiedzi

- Duża grupa badanych uczniów ma świadomość, że Internet i telefony komórkowe mogą być źródłem uzależnienia – 85,1%. Jednocześnie 9,2 % nie ma na ten temat zdania.

Ile czasu w ciągu dnia spędzasz grając w gry komputerowe, korzystasz z Internetu lub jakiegoś komunikatora?

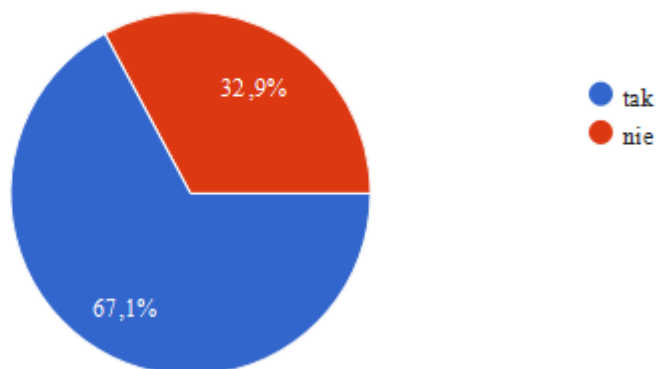
228 odpowiedzi

- Życie uczniów toczy się w Internecie. 40% uczniów spędza tam powyżej 3 godz. dziennie, a 57% do 3 godz.

Czy zdarza Ci się rozmawiać z kimś na temat uzależnień i ich skutków?

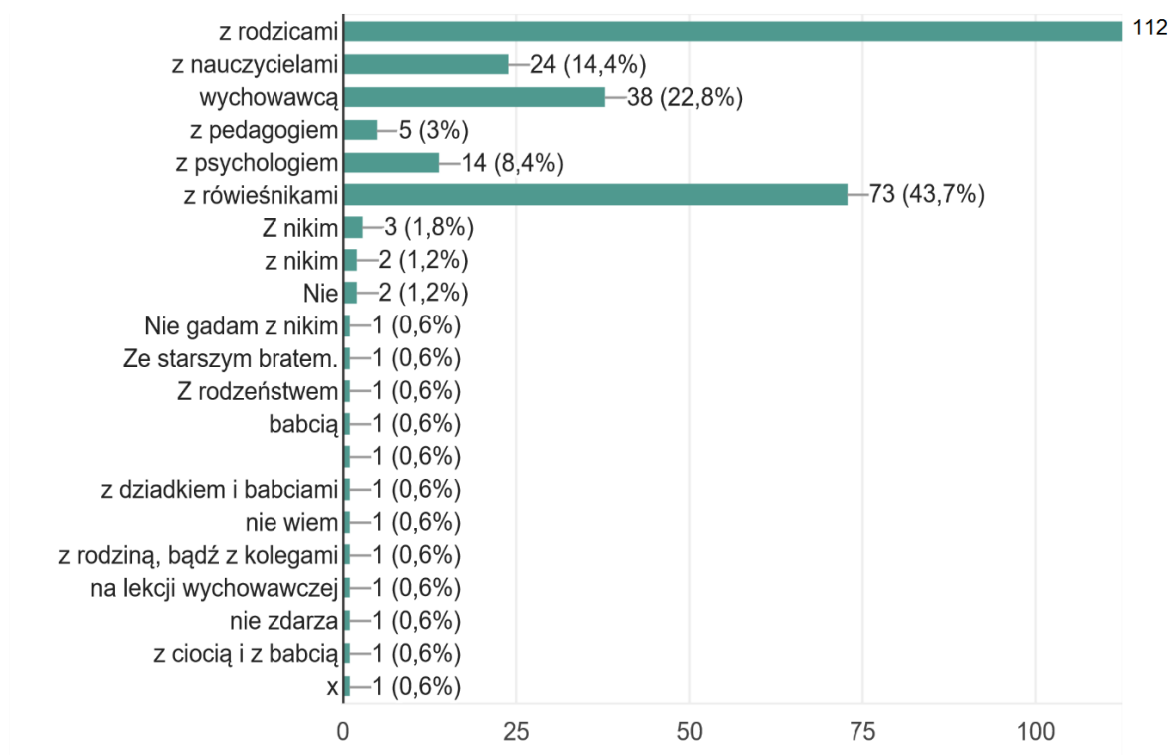
228 odpowiedzi

- Uczniowie przeważnie rozmawiają na tematy uzależnień – 67, 1 %, ale duża grupa, bo ponad 30 % badanych nie ma takiej potrzeby.

Jeśli tak, to z kim?

167 odpowiedzi

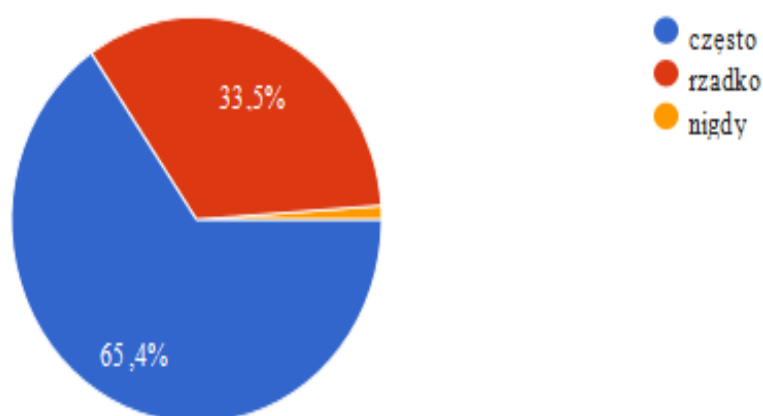

- Najczęściej uczniowie rozmawiają z rodzicami – około 50 % oraz rówieśnikami – 43,7 %. Rzadziej z wychowawcą – 22,8 %, nauczycielem – 14,4 %, psychologiem – 8,4 % oraz pedagogiem szkolnym – 3% .

III. Analiza odpowiedzi udzielonych przez ankietowanych rodziców - 179 osób

Czy Państwa dziecko często rozmawia z Wami o swoich problemach?

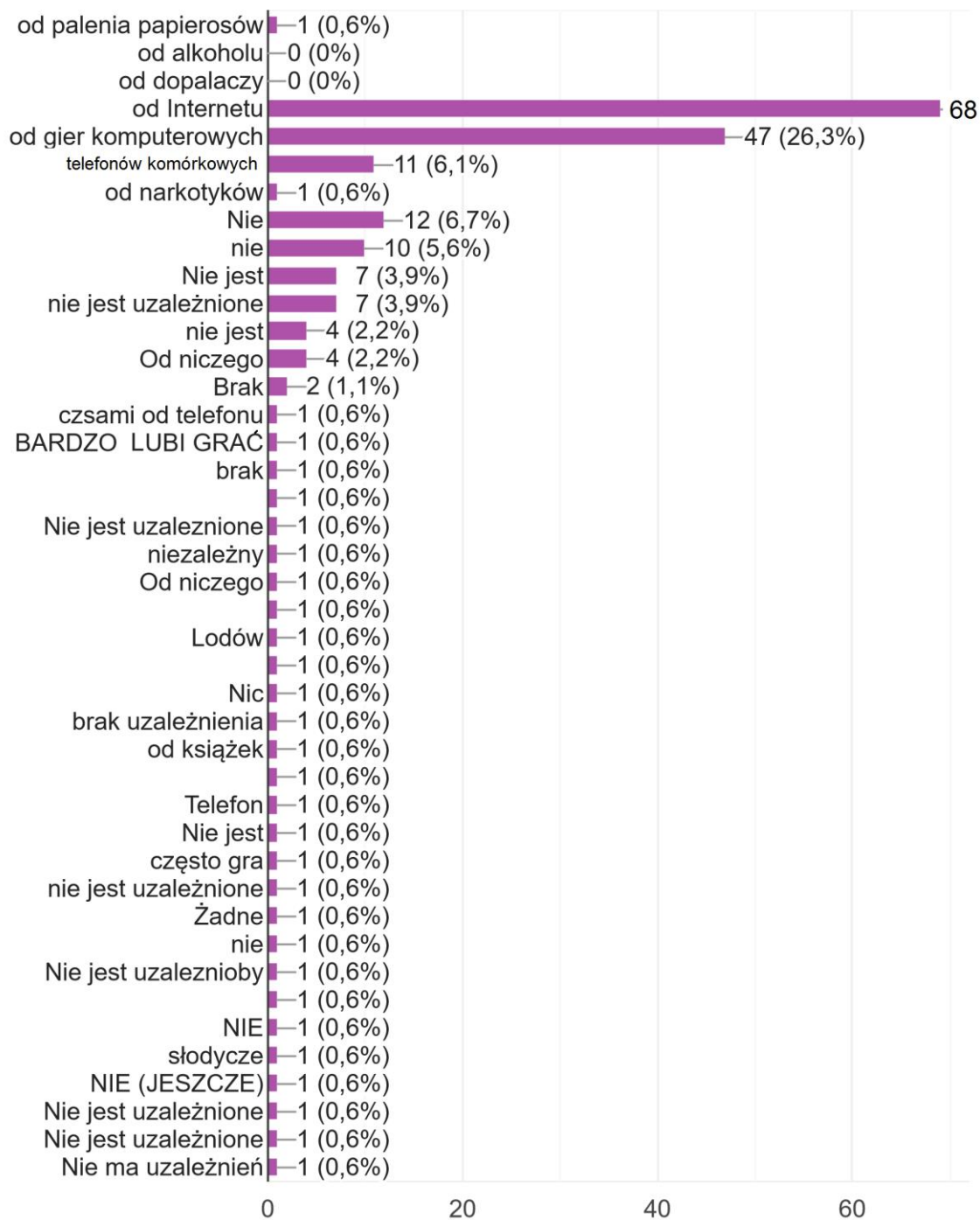
179 odpowiedzi

- Większość ankietowanych rodziców tj. 65,4% twierdzi, że ich dzieci często rozmawiają z nimi o swoich problemach.
- Ponad 30 % spośród ankietowanych rodziców przyznaje jednak, że ich dzieci rzadko rozmawiają o swoich problemach.

Czy Państwa dziecko jest od czegoś uzależnione?

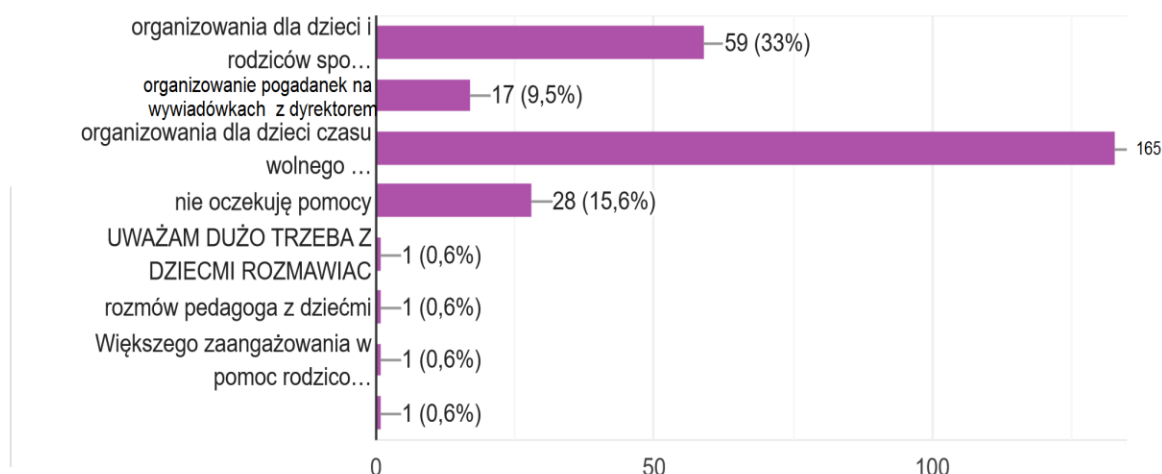
179 odpowiedzi

- Zdaniem rodziców ich dziecko jest uzależnione przede wszystkim od Internetu – 39% badanych i gier komputerowych – 26,3 % odpowiedzi.

Jakiej pomocy oczekujecie Państwo ze strony szkoły i nauczycieli?
(pytanie wielokrotnego wyboru)

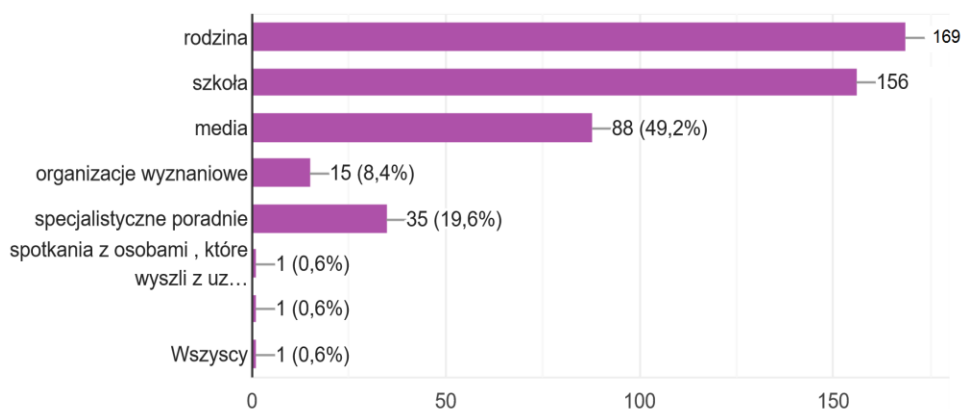
179 odpowiedzi

- Zapytani o rodzaj pomocy ze strony szkoły, wymieniają głównie – organizowanie dzieciom czasu wolnego - około 92% oraz organizowanie spotkań o charakterze profilaktycznym dla dzieci i rodziców.

Kto zdaniem Państwa powinien przestrzegać młodzież przed negatywnymi skutkami nałogów?
(pytanie wielokrotnego wyboru)

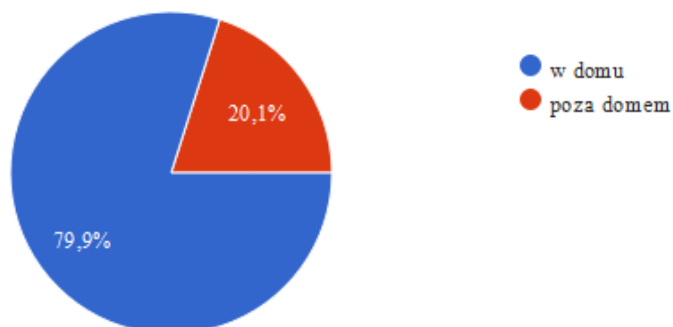
179 odpowiedzi

- Rodzice widzą **dużą rolę szkoły** w profilaktyce uzależnień - 87% badanych. Jeszcze większą upatrują w rodzinie – 94,4% odpowiedzi.
- Podkreślają również w tym zakresie rolę mediów -49,2%, poradni specjalistycznych – 19,6% oraz organizacji wyznaniowych – 8,4%.

Gdzie Państwa dziecko spędza najczęściej czas wolny?

179 odpowiedzi

- Rodzice twierdzą, że czas wolny dzieci spędzają w domu – około 80%.

Czy dziecko ma wyznaczone przez Państwa granice czasowe na korzystanie z komputera?

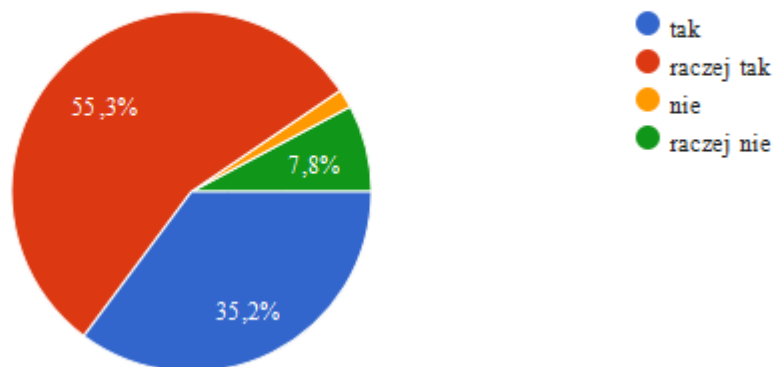
179 odpowiedzi

- Jednocześnie 61,5% ankietowanych rodziców wyznacza dzieciom czas na korzystanie z komputera.
- Aż 38% rodziców nie limituje dzieciom czasu korzystania z komputera, nie wyznacza granic, pozostawia to w gestii dziecka lub przyznaje, że nie ma na to wpływu.

Czy Państwa dziecko posiada wystarczającą wiedzę nt. skutków uzależnień?

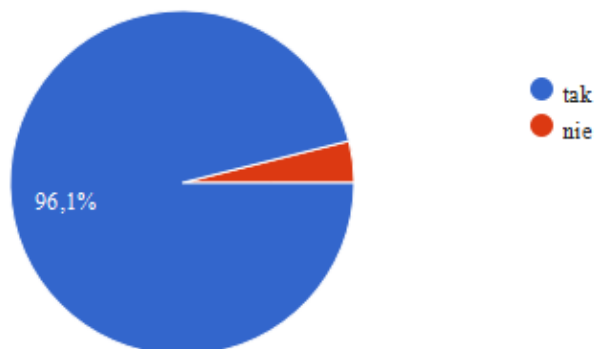
179 odpowiedzi

- Zdaniem rodziców dzieci mają wiedzę na temat skutków uzależnień – 90,5%.

Czy jako Rodzic podejmuje Pani/Pan działania profilaktyczne w celu zapobiegania uzależnieniom u swojego dziecka (np. uświadamianie dziecka nt. wpływu alkoholu, tytoniu, narkotyków, gier komputerowych itp.)?

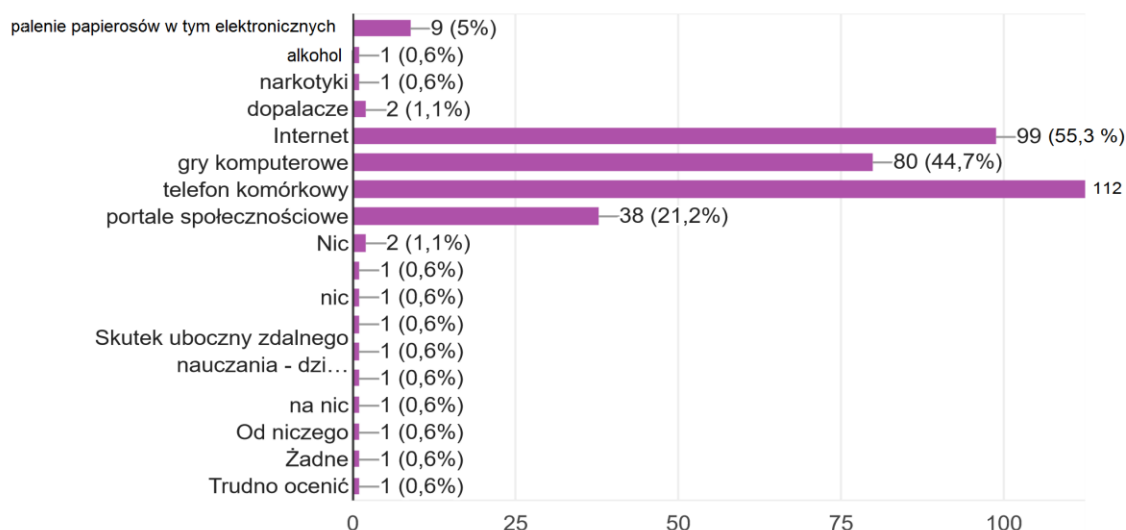
179 odpowiedzi

- Rodzice deklarują, iż podejmują działania profilaktyczne w celu zapobiegania uzależnieniom u swojego dziecka – 96,1 %.

Na które z uzależnień najbardziej narażone jest Państwa dziecko?

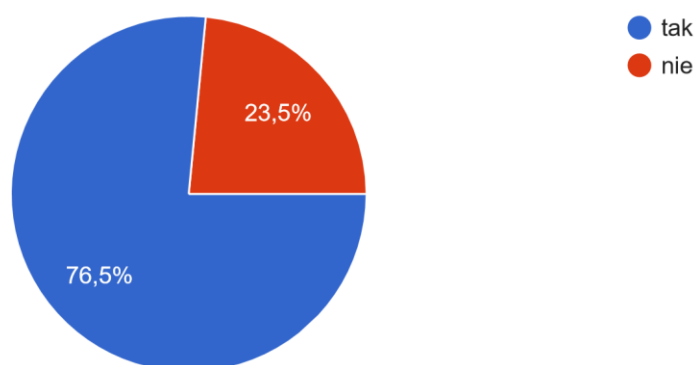
179 odpowiedzi

- Największe zagrożenia rodzice upatrują w korzystaniu przez dzieci z telefonów komórkowych – 62,5%, Internetu – 55,3%, w grach komputerowych – 44,7% oraz portalach społecznościowych – 21,2%.

Czy wiecie Państwo, które instytucje pomagają osobom uzależnionym i ich rodzinom?

179 odpowiedzi

- Rodzice w większości odpowiedzi – 76,5% twierdzą, że znają instytucje pomagające osobom uzależnionym. Pozostali jednak nie mają takiej wiedzy – 23,5%.

WNIOSKI:

1. Zdecydowana większość poddanych badaniu nauczycieli (93,1%) twierdzi, że uczniowie są narażeni na różnego rodzaju uzależnienia.
2. Nauczyciele widzą ryzyko uzależnienia uczniów od używek – papierosów, alkoholu, narkotyków oraz szeroko rozumianej „elektroniki”- gier komputerowych, telefonu, Internetu – powyżej 80 %.
Duże niebezpieczeństwo upatrują też w dopalaczach (63,9 %).
3. Podobnie widzą problem rodzice, którzy największe zagrożenia upatrują w korzystaniu przez dzieci z telefonów komórkowych (62,5%), Internetu(55,3%), gier komputerowych (44,7%) oraz portali społecznościowych (21,2%).
4. Z przeprowadzonych ankiet wynika, że uczniowie (85,1%) mają świadomość łatwości popadania w uzależnienia, zwłaszcza od Internetu i znają konsekwencje takich zachowań (67,1%).
5. Według opinii uczniów do najbardziej niebezpiecznych uzależnień należą jednak: papierosy, alkohol, narkotyki oraz dopalacze – w granicach 77 – 79%.
6. Problem spożywania alkoholu i palenia papierosów jest w naszej szkole marginalny. Większość uczniów deklaruje, że nie pije alkoholu (92,1%) i nie pali papierosów 96,5%). Nieliczni ankietowani, którzy przyznali, że mieli kontakt z tymi używkami, sięgali po nie w czasie spotkań rodzinnych lub bez okazji.
7. Uczniowie mają wiedzę na temat dopalaczy (78,5%), jednak zdecydowana większość (99,6) twierdzi, że z nich nie korzystała.
8. Uczniowie mają wyznaczony czas na korzystanie z Internetu, najczęściej to 2–3 godziny dziennie. Jednak 40% badanych uczniów spędza tam powyżej 3 godz. ponieważ 38% rodziców nie limituje dzieciom czasu korzystania z komputera, pozostawia to w gestii dziecka lub przyznaje, że nie ma na to wpływu.
9. Rodzice i uczniowie posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości substancji psychoaktywnych.
10. Rodzice widzą dużą rolę szkoły w profilaktyce uzależnień - 87% badanych i

oczekują pomocy ze strony szkoły w organizowaniu dzieciom czasu wolnego - około 92% oraz organizowaniu spotkań o charakterze profilaktycznym dla dzieci i rodziców – 33%.

11. Nauczyciele przyznają (80,6%), że uczniowie nie zgłaszają potrzeby rozmowy o problemie uzależnień, ale ankietowani rodzice potwierdzili (65,4%), że takie rozmowy ze swoimi dziećmi przeprowadzają.
12. Nauczyciele współpracują z rodzicami (97,2%) w przypadku podejrzenia uzależnienia uczniów oraz mają wiedzę na temat instytucji pomagających osobom uzależnionym.
13. W szkole realizowane są tematy dotyczące uzależnień na lekcjach przedmiotowych, godzinach wychowawczych, emitowane są filmy edukacyjne.
14. Tematyka uzależnień została uwzględniona w klasowych programach wychowawczych.
15. Wychowawcy odpowiednio reagują na sytuacje trudne i problemy związane z pojawianiem się przejawów uzależnień w zespołach klasowych.
16. Szkoła prowadzi różnorodne działania zapobiegające uzależnieniom, stosuje odpowiednie procedury i skutecznie wywiązuje się z dbania o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów.

REKOMENDACJE:

1. Zapoznać społeczność szkolną /uczniów, rodziców, pracowników szkoły/ z wynikami raportu oraz przedstawić i omówić pełny zakres działań szkoły zapobiegających różnorodnym uzależnieniom.
 - podczas godzin wychowawczych zapoznać uczniów z wynikami raportu
 - podczas zebrań - omówić go z rodzicami
 - umieścić raport na stronie internetowej szkoły

- na posiedzeniu rady pedagogicznej zapoznać nauczycieli z wynikami raportu.

Wykonują: zespół ds. ewaluacji oraz wychowawcy klas – wrzesień 2020 r.

2. Należy kontynuować działania wychowawcze, służące uświadamianiu uczniom zagrożeń, jakie niosą uzależnienia, np. trudności w nawiązywaniu relacji bezpośrednich, konfliktów z rówieśnikami i nauczycielami.
3. Wskazana jest współpraca z instytucjami i specjalistami zajmującymi się problematyką uzależnień w celu podniesienia poziomu świadomości nauczycieli, uczniów i rodziców w tym zakresie.
4. Istnieje potrzeba kontynuacji pedagogizacji rodziców na temat profilaktyki uzależnień i stworzenia bazy pomysłów, ofert i adresów instytucji zapewniających pomoc i wsparcie dla uczniów zagrożonych uzależnieniem.
5. Konieczne jest stałe wskazywanie rodzicom ich podstawowej roli w wychowywaniu dzieci.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej szkoły:

Anna Rybicka
Róża Wiktorowska Miezaniko
Bogumiła Kamińska
Ewa Dmowska
Joanna Miller
Justyna Ryszawa - Białek